

Posudek diplomové práce Bc. Anežky Matěnové

Literární obraz Islandu v dílech dánských romantiků

Diplomandka se ve své práci rozhodla probádat stereotypy v zobrazování Islandu v dílech dánských romantických autorů. Vycházela přitom ze správného předpokladu, že se tato severoatlantická ostrovní země bude v dílech dánských romantiků vyskytovat poměrně hojně, jelikož jí v době rodícího se nacionalismu bude zřejmě přisuzována role bájně kolébky staroseverského písemnictví, potažmo se z její literatury budou severští romantici snažit zrekonstruovat bájný zlatý věk. Pro neznalé problematiky je zapotřebí uvést, že stěžejní díla původní severské literatury v domácím jazyce vznikla právě na Islandu a všechny tři větší severské státy, tj. Dánsko, Norsko a Švédsko, ve středověkém islandském písemnictví už od raného novověku spatřují základy vlastní knižní kultury.

Jak se při čtení práce postupně přesvědčujeme, diplomandka si zvolila nosné téma, jehož prostřednictvím mohla ohledat různé podoby a funkce utváření literárních stereotypů. A toto téma navíc zpracovala pečlivě a na otázky položené v úvodu odpověděla vyčerpávajícím způsobem. Aby tak mohla učinit, musela se v teoretickém oddílu práce popasovat s mnohdy nejednoznačnou definicí literární imagologie coby vědní disciplíny. Postupuje přitom přehledně a neopomíná diachronní perspektivu, s jednotlivými teoretiky vstupuje do dialogu a nakonec se rozhodne čerpat zejména z imagologických tezí Joepa Leersena. Velmi ústrojně do svého výkladu zapojuje ale také teorii orientalismu Edwarda Saida. Teoretická část tak tvoří pevný základ pro vlastní rozbor primárních pramenů.

Po teoretické části následuje vlastní část analytická. A právě diplomandčin reprezentativní výběr kanonických děl dánského romantismu a jejich pečlivá a vnímavá čtení zasluhují největší pochvalu. Diplomandka v hloubkových rozborech dokládá:

- za první skvělou znalost studovaného jazyka, ačkoli to se u absolventky filologického oboru předpokládá, nicméně připomeňme, že jde o díla dnes dílem obtížněji srozumitelná i dánských studentům a čtenářům obecně;
- za druhé velký vhled do dobového kontextu;
- za třetí výtečné pochopení intratextových souvislostí;
- a za čtvrté přesvědčivé propojení rozborů primárních textů s teoretickou částí práce.

Právě zmíněný čtvrtý bod bývá ve studentských pracích kamenem úrazu, protože leckdo v tomto ještě relativně raném stupni studia nedokáže organicky propojit teorii s vlastní analýzou, nicméně právě tato kvalita obhajované práce dosvědčuje, že diplomandka ví, v čem spočívá badatelský přístup k látce a její problematizace. Pro zájemce o prohloubení znalostí dánské literatury tak práce skýtá podnětné čtení, které se rozhodně nevyhýbá nejednoznačnosti rozebírané látky, nikterak problematiku nezjednodušuje, přitom je ale i díky formulačním schopnostem diplomandky čtivé a místa takřka napínavé, už proto, že diplomandka díla dánského romantismu zasazuje do širšího kulturního kontextu. Práce tudíž přispívá k současnému velice produktivnímu zkoumání děl severského středověku v českých zemích, přičemž sdělit může leccos podstatného i českým laikům nadšených do staroseverských látek. Diplomandkou ohledávané období totiž představuje éru první masivní populární recepce staroseverských hrdinů, skaldů, mýtů a rukopisů psaných v norrøně. Diplomandka tak pro českého čtenáře vlastně mapuje, jak hrdinové a jednotlivé obrazy z rukopisů opouštěly pracovny filologů a stávaly se veřejným kulturním majetkem novověkých Severanů.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.

V Praze, 28. 5. 2022

Mgr. Helena Březinová, Ph.D.